

ingediend op **33** (2023-2024) – Nr. 1
4 oktober 2023 (2023-2024)

Vlaams ontwerpbegrotingsplan

Bijdrage van de Vlaamse Regering
aan het ontwerpbegrotingsplan,
bedoeld in artikel 6
van verordening (EU) nr. 473/2013
van het Europees Parlement
en de Raad van 21 mei 2013.
Begrotingsjaar 2024

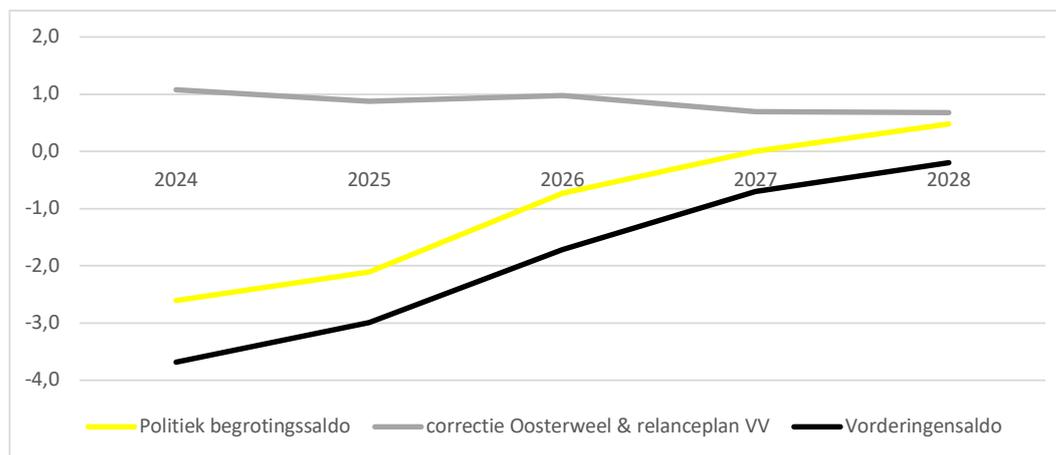

**Vlaams
Parlement**

Vlaamse Gemeenschap

Begroten is en blijft keuzes maken en prioriteiten stellen. Dat is geen evidentie omdat er altijd budgettaire uitdagingen zijn en de maatschappelijke noden blijven groot. Als Vlaamse Regering kiezen we ervoor om de beschikbare middelen doelgericht in te zetten. Maar we kijken ook kritisch naar de Vlaamse uitgaven. Welke activiteiten en output of prestaties leveren we met het Vlaamse beleid? Zijn de huidige maatregelen nog relevant? Zijn er andere beleidsopties die we moeten overwegen?

Door die oefening nauwgezet uit te voeren knopen we in 2027 opnieuw aan met een begroting in evenwicht. Zo blijven we trouw aan het principe om het begrotingstekort terug te dringen en de toekomstige generaties niet op te zadelen met de factuur.

Het vorderingentekort op de Vlaamse begroting in 2024 wordt geraamd op 3,7 miljard euro (incl. bouwkosten Oosterweel en het relanceplan Vlaamse Veerkracht):

	(in duizend euro)
Vorderingensaldo BO 2024	-3.683.187
Correcties aftoetsen begrotingsdoelstelling BO 2024	1.076.844
Oosterweel (hoofdwerken)	612.118
Relanceplan Vlaamse Veerkracht (ontvangsten)	-356.241
Relanceplan Vlaamse Veerkracht (uitgaven)	820.967
Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling BO 2024	-2.606.343

De Vlaamse Regering voorziet nieuw beleid in 2024. Dit omvat 472,4 miljoen euro vastleggings- en 322,9 miljoen euro vereffeningskredieten die volgen uit de uitvoering van het Regeerakkoord en bijkomend 1,4 miljard euro vastleggingskredieten en 1,0 miljard euro vereffeningskredieten aan nieuwe beleidsimpulsen.

Daarnaast is er ook het terugdraaien van eenmalig nieuw beleid, beslist bij de begrotingsopmaak 2023. Die eenmalige maatregelen waren gericht op crisisondersteuning voor de gezinnen, bedrijven en gesubsidieerde entiteiten in het kader van de energiecrisis (bv. energiegereguleerder gemeenschapsinstellingen of toepassing tijdelijk staatssteunkader).

De afgelopen jaren heb ik als minister van Begroting, samen met het departement Financiën en Begroting, werk gemaakt van een geïnformeerde begroting. Vanaf de begrotingsopmaak 2024 introduceren we daarom prestatie-informatie in de beleids- en begrotingstoelichtingen. Die informatie moet toelaten om meer context en informatie te geven bij het Vlaamse beleid, de doelstellingen en het budgettaire plaatje. Mijn wens is dat de prestatie-informatie en indicatoren op termijn fungeren als knipperlichten voor het Vlaamse beleid.

2a Trajectory

In miljoen EUR		2023	2024	En millions EUR
ESR saldo		-3.067,1	-3.683,2	Solde SEC
	waarvan energiemaatregelen	920,9	352,5	dont mesures énergétiques
	waarvan maatregelen gelinkt aan de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne	269,4	202,9	dont mesures liées à l'accueil des réfugiés d'Ukraine
	waarvan overige eenmalige maatregelen (*)			dont autres mesures one-off (*)

*Report on Public Finances in 2015, pp. 52-65, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/ip014_en_2.pdf

Guidelines:

The **budgetary targets** for the general government balance, **broken-down by sub-sector** of the general government (central government, state or **regional government** for Member States with federal or largely decentralized institutional arrangements, local government and social security) should be presented in the corresponding tables.

In order to assess whether the DBP complies with the budgetary policy obligations laid down in the SGP, structural budgetary targets and **one-off and other temporary measures are also among the required information** in this section.

2c Contingent liabilities

<i>In miljoen EUR</i>	2023	2024	<i>In million EUR</i>
Garanties	10.826	10.173	Garanties
<i>waaronder Covid-gerelateerd</i>	242	242	<i>dont liées au Covid-19</i>
<i>waaronder de financiële sector</i>			<i>dont secteur financier</i>

Guidelines:

Information on budgetary targets could be complemented with data on contingent liabilities that could affect the medium-term government debt position.

Guarantees take-up**Table on the stock of guarantees adopted/announced according to the Programme**

	Measures	Date of adoption	Maximum amount of contingent liabilities (in million euros)	Estimated take-up (in million euros)
In response to COVID-19	In het kader van de tijdelijke versoepeling van de Europese staatssteunregels ingevolge de coronacrisis, zal Gigarant (Waarborgregeling boven € 1,5 miljoen) een aangepaste COVID-19-waarborg in de markt kunnen zetten, die meer flexibiliteit biedt. De waarborgcapaciteit van Gigarant wordt hiervoor opgetrokken van de huidige € 1,5 miljard naar € 3 miljard.	Ingevoerd	1500,0	242,0
	Subtotal		1500,0	242,0
In response to the energy crisis*				
	Subtotal			
Others				
	Uitstaande waarborgen aan lokale overheden	Ingevoerd	197,3	197,3
	Uitstaande waarborgen gedekt door activa	Ingevoerd	10038,7	10038,7
	Uitstaande economische waarborgen (zonder covid)	Ingevoerd	1109,8	1109,8
	Subtotal		11345,8	11345,8
	Total		12845,8	11587,8

Additional information requested by COM

Euro area Member States are invited to report on public guarantees, using the same table as in last surveillance rounds. As in previous rounds, we are particularly interested in guarantees provided as part of the COVID-19 response, but the table could also usefully report on new state guarantees securing collateral or 'margin' in energy futures markets. The data should refer to actual latest available data, not projections, clearly indicating the time to which the data refers to.

3-4 unchanged and targets

Expenditure and revenue projections

In miljoen EUR

En millions EUR

ESR-Code	Economische code Code économique	2023 (1)	2024 ongewijzigd beleid à politique inchangée (2)	2024 maatregelen mesures (3)	2024 na maatregelen après mesures (4)=(2)+(3)	Code SEC	1. Recettes totales
TR		23.245,8	24.157,7	94,4	24.252,1	TR	1. Recettes totales
							Dont
D.2	36	5.788,1	5.819,7	72,9	5.892,6	D.2	1.1. Impôts sur la production et les importations
D.5	371 + 372	9.891,9	10.300,7	1,5	10.302,2	D.5	1.2. Impôts courants sur le revenu, le patrimoine, etc.
D.91	56	1.694,7	1.760,7	0,0	1.760,7	D.91	1.3. Impôts sur le capital
D.61	37-371-372	2,2	2,1	0,0	2,1	D.61	1.4. Cotisations sociales
D.4	26+27+28	845,6	977,8	0,0	977,8	D.4	1.5. Revenus de la propriété
	06+16+18+38+39 +57+58+59	5.023,2	5.296,7	20,0	5.316,7		1.6. autres
							p.m.: Charge fiscale (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)
TE ³		53.654,4	55.627,7	-1.299,3	54.328,4	TE ³	Dépenses totales
							dont
D.1	11+441+442	15.957,9	16.350,7	78,2	16.428,9	D.1	2.1. Rémunération
P.2	01+12+14+443	9.741,2	10.551,6	-1.053,0	9.498,6	P.2	2.2. Consommation intermédiaire
D.62 ¹	34	14.055,9	14.364,6	242,9	14.607,5	D.62 ¹	2.3. Dépenses sociales
D.632		0,0	0,0	0,0	0,0	D.632	dont prestations de chômage
							dont prestations de chômage
D.41	21+444	872,1	1.140,4	0,0	1.140,4	D.41	2.4. Dépenses d'intérêts
D.3	31+32	3.907,2	4.152,8	-485,5	3.667,2	D.3	2.5. Subventions
P.51	64+71+72+73+74-76-77	3.569,9	3.707,9	-74,6	3.633,3	P.51	2.6. Formation brute de capital fixe
D.9	51+52+53+54	1.417,0	1.419,0	-41,8	1.377,1	D.9	2.7. Transferts de capital
	25+33+35	4.133,2	3.940,7	34,6	3.975,3		2.8. Autres

3-4 unchanged and targets - vervolg

3. Overdrachten (uitgaven)		7.017,5	7.410,9	97,4	7.508,3
3.1 Sociale zekerheid	42+62	57,9	60,9	0,0	60,9
3.2 Lokale overheden	43+63	6.781,6	7.179,9	98,4	7.278,3
3.3 Federaal, gemeenschappen en gewesten	45+65	177,9	170,1	-1,0	169,0
4. Overdrachten (inkomsten)		33.361,3	33.621,2	0,0	33.621,2
4.1 Sociale zekerheid	47+67	5,0	5,0	0,0	5,0
4.2 Lokale overheden	48+68	38,4	35,3	0,0	35,3
4.3 Federaal, gemeenschappen en gewesten	49+69	33.317,9	33.581,0	0,0	33.581,0
Saldo		-4.064,8	-5.259,7	1.296,3	-3.963,3
ESR Correcties		997,7	280,1	0,0	280,1
ESR Saldo		-3.067,1	-4.979,5	1.296,3	-3.683,2
Correctie Oosterweel		479,6	612,1	0,0	612,1
Correctie ontv. relanceplan VV		-511,2	-356,2	0,0	-356,2
Correctie uitg. relanceplan VV		1.129,1	821,0	0,0	821,0
Begrotingsresultaat na correcties		-1.969,5	-3.902,7	1.296,3	-2.606,3
3. Transfers (dépenses)					
3.1 Sécurité sociale					
3.2 Pouvoirs locaux					
3.3 Fédéral, communautés et régions					
4. Transfers (recettes)					
3.1 Sécurité sociale					
3.2 Pouvoirs locaux					
3.3 Fédéral, communautés et régions					
Saldo					
Corrections SEC					
Solde SEC					

Guidelines:

To allow for a comprehensive understanding of the government balance and of the budgetary strategy in general, information should be provided on expenditure and revenue targets and on their main components.

Each Member State should appropriately define a scenario for expenditure and revenue at unchanged policies for the forthcoming year (i.e. pre-budget), excluding the new measures that have been proposed in the context of the budgetary process and make public the underlying assumptions, methodologies and relevant parameters. The 'no-policy change' assumption involves the extrapolation of revenue and expenditure trends before adding the impact of discretionary budgetary measures decided in the context of the budgetary process for the forthcoming year

4b Expenditures EU-programme

In miljoen EUR	2022	2023	2024	En millions EUR
Uitgaven die integraal door de EU worden gefinancierd		870,6	679,5	Dépenses entièrement financées par des fonds UE
waarvan de investeringsuitgaven		180,0	141,1	dont dépenses d'investissement

Guidelines:

Bearing in mind the conditions and criteria to establish the expenditure growth to be assessed in accordance with Article 5(1) of Regulation 1466/97, which defines an expenditure benchmark, the DBP also presents the planned growth of government expenditure which receives a special treatment in the computation of the expenditure benchmark.

5a Discretionary Measures

This table should be completed in English or French!

This table covers only new measures taken in the context of the 2024 budget preparation!
(link between unchanged policy and targets)

Measures ordered by category (ESA code) and in order of importance

Description of measures with an impact greater than 0.01% of GDP
Measures smaller than 0.01% of GDP should be grouped by ESA code

If it concerns an energy measure, please introduce the label "ENERGY: ..."
If it concerns a refugee measure, please introduce the label "REFUGEES: ..."

Label	Title	Detailed description	Year of first budgetary impact	ESA	One-off	One-off type	Accounting principle	Adoption status	2023	2024	2025	2026	...
MAATREGELN REGERINGSKOOORD													
	Fiscaliteit - hervormingen - Uitdoven woonbonus	Fading out of the home ownership bonus	2021	D.62, D.362 Soc	No		Accrual	Already adopted		-91,7			
	Fiscaliteit - hervormingen - Fiscale aftrek voor PWA- en dienstverrichtingen	Decrease tax deductible expenses for PWA and services	2020	D.62, D.362 Soc	No		Accrual	Already adopted		-0,9			
	Fiscaliteit - hervormingen - Afbouw gewestelijk belastingkrediet rechtspersonen	Property tax: limit on regional tax credit	2020	D.5: Current tax	No		Accrual	Already adopted		1,0			
	Efficiëntie en kerntaken - Personeel	Administration costs	2020	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-16,0			
	Efficiëntie en kerntaken - Apparaat niet-loon	Administration costs	2020	P.2: Intermedial	No		Accrual	Already adopted		-2,4			
	Milideren groepspaden - Afremmen groei DKO	Growth deceleration	2021	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-1,4			
	Milideren groepspaden - Afremmen groei VWO	Growth deceleration	2020	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-1,3			
	Milideren groepspaden - Afremmen groei hoger onderwijs	Growth deceleration	2020	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-7,0			
	Milideren groepspaden - Afremmen groei secundair onderwijs	Growth deceleration	2020	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-20,4			
	Milideren groepspaden - Afremmen groei gezinszorg	Growth deceleration	2020	D.29 + D.4 (excl)	No		Accrual	Already adopted		-16,2			
	Punctuele maatregelen - Pedagogische begeleidingsdiensten en CLB's	Budget decrease school services	2020	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-2,1			
	Milideren groepspaden - Mobiliteitshulpmiddelen	Growth deceleration	2020	D.62, D.362 Soc	No		Accrual	Already adopted		-1,8			
	Milideren groepspaden - Indexatie kinderbijslag	Growth deceleration	2020	D.62, D.362 Soc	No		Accrual	Already adopted		-6,7			
	Efficiëntie en kerntaken - VRT besparing op personeel	Flemish Public Broadcaster	2020	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-2,4			
	Punctuele maatregelen - Aftopping reële rentewinsten	Capping real interest	2020	P.2: Intermedial	No		Accrual	Already adopted		-3,0			
	Punctuele maatregelen - KM-heffing zware vracht > 32 ton + 2 cent, gekoppeld aan brandstof	Heavy goods vehicles	2020	D.2: Taxes on pr	No		Accrual	Already adopted		1,9			
EXTRA MAATREGELN BEGROTINGSOPMAAK 2022													
	Efficiëntiewinsten VMSW / Wonen Vlaanderen	Efficiency gains Flemish Government	2022	D.9 capital trans	No		Accrual	Already adopted		-5,0			
	Doelgroepkortingen	Target group discount	2023	D.3 subsidies	No		Accrual	Already adopted		-70,0			
	Afschaffing meeneembaarheid	Registration tax on transfers	2024	D.2: Taxes on pr	No		Accrual	Already adopted		35,0			
	Afschaffing OV-voordeel nieuwbouw (excl. sloop)	Abolition of the profit tax on new housing	2023	3.2 Local govern	No		Accrual	Already adopted		-4,5			
	Afschaffing OV-voordeel nieuwbouw (excl. sloop)	Abolition of the profit tax on new housing	2023	D.5: Current tax	No		Accrual	Already adopted		0,5			
	Besparing i.o.m. onderwijspartners	Education and Training	2022	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-4,2			
	Actualisering index basisbedragen groepspakket	Child benefits	2022	D.62, D.362 Soc	No		Accrual	Already adopted		-21,5			
	Actualisering groepspaden Welzijn	Decelerate growth welfare	2022	D.62, D.362 Soc	No		Accrual	Already adopted		-13,5			
	Compensatie transportsector km-heffing	Reduce compensation transport	2022	D.9 capital trans	No		Accrual	Already adopted		-12,0			
	Vastgoedtransacties De Vlaamse Waterweg en MOW	Sales of real estate	2024	P.5:1g investme	Yes		Sales of non-financial assets	Already adopted		-34,0	34,0		
	Bestuurszaken & Agentschap I&I	Public Governance and Administration	2024	D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted		-2,6			
	Bestuurszaken & Agentschap I&I	Public Governance and Administration	2024	3.2 Local govern	No		Accrual	Already adopted		-0,9			
	Stadsvernieuwingsprojecten	Urban renewal projects	2024	3.2 Local govern	No		Accrual	Already adopted		-3,0			
	Vastgoedtransacties	Sales of real estate	2024	P.5:1g investme	Yes		Sales of non-financial assets	Already adopted		-50,0	50,0		
	On hold zetten opstappen regeerakkoord (vrijgeven opstappen voorzien bij	Freeze/put on hold b	2024							-108,8			

5a Discretionary Measures - vervolg

EXTRA MAATREGELEN BEGROTINGSOPMAAK 2023										
	Doelgroepenbeleid	Target group discour	2023	D.3 Subsidies	No			Accrual	Already adopted	-30,9
EXTRA MAATREGELEN BEGROTINGSOPMAAK 2024										
	Doelgroepenbeleid: Uitdoof	Target group discour	2024	D.3 Subsidies	No			Accrual	Not yet adopted but cred	-47,8
	Rioleringsubsidies / Aquafin	Sewage system subsi	2024	3.2 Local govern	No			Accrual	Not yet adopted but cred	-4,8
	Uitbreiding wegennet KM-heffing vrachtwagens	Heavy goods vehicles	2024	D.2: Takes on pr	No			Accrual	Not yet adopted but cred	96,0
	Excelleren: Groei-pad O&O	R&D	2024	D.29 + D.4 (excl	No			Accrual	Not yet adopted but cred	1,0
	Excelleren: Groei-pad O&O	R&D	2024	D.1: Compensat	No			Accrual	Not yet adopted but cred	18,6
	Excelleren: Groei-pad O&O	R&D	2024	P.5.1g investme	No			Accrual	Not yet adopted but cred	8,0
	Excelleren: Groei-pad O&O	R&D	2024	P.2: intermedia	No			Accrual	Not yet adopted but cred	2,4
BIJKOMENDE INVESTERINGSIMPULSEN REGERINGSOPMAAK 2023										
	Investeringen - Mobiliteit en Openbare Werken	Investments - Mobil	2020	P.5.1g investme	No			Accrual	Already adopted	6,0
	Investeringen - Scholenbouw	Investments - School	2020	P.5.1g investme	No			Accrual	Already adopted	6,0
	Investeringen - Infrastructuur voor O&O	Investments - R&D in	2020	P.5.1g investme	No			Accrual	Already adopted	3,0
	Investeringen - Culturele topinfrastructuur	Investments - Cultur	2020	P.5.1g investme	No			Accrual	Already adopted	3,9
	Investeringen - Sport (bovenlokaal en topsport)	Investments - Sports	2021	P.5.1g investme	No			Accrual	Already adopted	0,5
	Investeringen - IT-investeringen VRD II	Investments - IT	2021	P.2: intermedia	No			Accrual	Already adopted	-3,4
NIUWBELEIDSIMPULSEN REGERINGSOPMAAK 2023										
	Fiscaliteit - Jobbonus voor laagste inkomens uit arbeid	Job bonus	2021	D.62, D.362 Soc	No			Accrual	Not yet adopted but cred	7,0
	Verhoging investeringen - Overname 50% respo-bijdrage	Support in local gove	2020	3.2 Local govern	No			Accrual	Already adopted	43,2
	Verhoging investeringen - Ondersteuning lokale besturen i.f.v. open ruimte	Open spaces support	2020	3.2 Local govern	No			Accrual	Already adopted	15,1
	Warm Vlaanderen - Personen met een handicap	Persons with disabili	2020	D.62, D.362 Soc	No			Accrual	Already adopted	38,8
	Warm Vlaanderen - Ouderenzorg (zorgwaarte en betaalbaarheid)	Elderly care	2020	D.62, D.362 Soc	No			Accrual	Already adopted	39,6
	Warm Vlaanderen - Ouderenzorg (zorgwaarte en betaalbaarheid)	Elderly care	2020	D.29 + D.4 (excl	No			Accrual	Already adopted	8,4
	Warm Vlaanderen - Integrale jeugdhulp	Youth care	2020	D.29 + D.4 (excl	No			Accrual	Already adopted	16,0
	Warm Vlaanderen - Kinderopvang	Childcare	2020	D.62, D.362 Soc	No			Accrual	Not yet adopted but cred	14,0
	Warm Vlaanderen - Geestelijke gezondheidszorg	Mental healthcare	2020	D.29 + D.4 (excl	No			Accrual	Already adopted	2,0
	Warm Vlaanderen - Preventie en vaccins	Prevention and vacci	2020	D.29 + D.4 (excl	No			Accrual	Already adopted	2,5
	Warm Vlaanderen - Extra rentesubsidies	Interest subsidies	2021	D.3 Subsidies	No			Accrual	Already adopted	0,8
	Excelleren - Groei-pad O&O	R&D	2020	D.3 Subsidies	No			Accrual	Already adopted	60,0
	Excelleren - Versterking basisonderwijs	Strengthening prima	2020	D.1: Compensat	No			Accrual	Already adopted	23,1
	Excelleren - Lerarenpact	Improve teacher care	2020	D.1: Compensat	No			Accrual	Already adopted	20,0
	Excelleren - Financiering studierichtingen hogescholen (OBE's)	Increased funding hi	2020	D.1: Compensat	No			Accrual	Already adopted	4,0
	Mobiliteit - Vervoer op maat	Public transportatio	2020	3.2 Local govern	No			Accrual	Already adopted	7,0
	Mobiliteit - Exploitatie De Lijn	Public transportatio	2020	P.2: intermedia	No			Accrual	Already adopted	2,0
	Omgeving - Signaalgebieden	Water policy in Flanc	2020	D.3 Subsidies	No			Accrual	Already adopted	-1,5
	Omgeving - 20.000 bijkomende ha natuur onder effectief natuurbeheer	20.000 additional ha	2020	P.5.1g investme	No			Accrual	Already adopted	1,3
	Omgeving - 10.000 ha bijkomend bos	10.000 additional ha	2020	P.5.1g investme	No			Accrual	Already adopted	4,0
	Omgeving - Waterkwaliteitsdoelstellingen: investeringen via Aquafin	Water quality target	2024	D.3 Subsidies	No			Accrual	Already adopted	1,5
	Andere - Organisatie Europees voorzitterschap	Presidency of the Co	2023	P.2: intermedia	No			Accrual	Already adopted	-1,4
	Andere - Imagocampagne Vlaanderen	Image campaign	2020	P.2: intermedia	No			Accrual	Already adopted	-2,0
	Andere - Projecten	Community projects	2020	3.2 Local govern	No			Accrual	Already adopted	2,0
NIUWBELEIDSIMPULSEN BEGROTINGSOPMAAK 2023										
#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023	D.3 Subsidies	No			Accrual	Already adopted	-488,9
#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023	P.2: intermedia	No			Accrual	Already adopted	-130,7
#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023	D.29 + D.4 (excl	No			Accrual	Already adopted	-21,3
#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023	D.9 capital trans	No			Accrual	Already adopted	-93,0

5a Discretionary Measures - vervolg

#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023 P.3 Federal, Con	Accrual	Already adopted	-1,0
#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023 D.1: Compensat	Accrual	Already adopted	-20,0
#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023 P.51g investme	Accrual	Already adopted	-15,0
#energy	Terugdraai eenmaligen 2023 - energiemaatregelen (detail zie tabblad 'energy	Reverse effect of one	2023 P.11+P.12+P.13	Accrual	Already adopted	20,0
	Terugdraai 2023 - leningen en waarborgcapaciteit	Reverse effect of one	2023 P.2: intermedia	Accrual	Already adopted	-1.000,0
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 D.62, D.362 Soc	Accrual	Already adopted	-37,2
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 P.2: intermedia	Accrual	Already adopted	-45,3
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 D.2: takes on pr	Accrual	Already adopted	-60,0
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 D.3 Subsidies	Accrual	Already adopted	-1,0
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 P.51g investme	Accrual	Already adopted	-70,0
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 D.1: Compensat	Accrual	Already adopted	-2,5
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 D.29 + D.4 (excl	Accrual	Already adopted	-1,2
	Terugdraai eenmaligen 2023 - overige	Reverse effect of one	2023 D.9 capital tran	Accrual	Already adopted	-0,5
	Versterking CAW's	Reinforcement of Ge	2023 D.29 + D.4 (excl	Accrual	Already adopted	1,0
	Lokale besturen: compensatie energiekost	Local government: e	2023 P.2 Local govern	Accrual	Already adopted	29,9
	Lokale besturen: compensatie energiekost	Local government: e	2023 D.29 + D.4 (excl	Accrual	Already adopted	0,2
	Kinderbijslag: optrekken indexatie en uitbreiding sociale toelagen	Child benefits	2023 D.62, D.362 Soc	Accrual	Already adopted	26,6
	Leerlingenvoer MOV	School transport: bu	2023 P.2: intermedia	Accrual	Already adopted	13,6
	Leeringenvoer OV	School transport: bu	2023 D.1: Compensat	Accrual	Already adopted	6,7
	Vlaamse bijdrage Wereldtentoonstelling Osaka	Flemish contribution	2023 D.3 Subsidies	Accrual	Already adopted	0,5
	Vrijgeven opstapen regeerakkoord on hold (on hold zetten voorzien bij ext	Release on hold budg	2024			48,8
NIEUWE IMPULSEN BEGOTTINGSOPMAAK 2024						
	Versterking erfgoedronde	Cultural heritage	2024 D.29 + D.4 (excl	Accrual	Not yet adopted but cred	18,0
	Versterking culturele instellingen	Cultural organization	2024 D.29 + D.4 (excl	Accrual	Not yet adopted but cred	6,5
	Onderwijs: aanpak lerarentekort - Zij-instroom naar 15j	Education: teacher s	2024 D.1: Compensat	Accrual	Not yet adopted but cred	23,5
	Onderwijs: aanpak lerarentekort - zij-instroom naar 15j	Education: teacher s	2024 P.2 Local govern	Accrual	Not yet adopted but cred	3,1
	Onderwijs: BSO/TSO - materiaal intensieve opleidingen	Education: extra fun	2024 P.2: intermedia	Accrual	Not yet adopted but cred	8,6
	Onderwijs: BSO/TSO - materiaal intensieve opleidingen	Education: extra fun	2024 P.2 Local govern	Accrual	Not yet adopted but cred	1,4
	Onderwijs: hoger onderwijs	Additional funding o	2024 D.1: Compensat	Accrual	Not yet adopted but cred	59,0
	Sloop- en heropbouwpremie	Demolition and reco	2024 D.1: Compensat	Accrual	Not yet adopted but cred	4,0
	Justitie: werkstraffen en IT-kost enkelbanden	Justice: sentence exe	2024 P.2: intermedia	Accrual	Already adopted	7,1
	Justitie: werkstraffen en IT-kost enkelbanden	Justice: sentence exe	2024 D.29 + D.4 (excl	Accrual	Already adopted	1,9
	Studentenhuysvesting	Student housing	2024 P.51g investme	Accrual	Not yet adopted but cred	5,2
	Studentenhuysvesting	Student housing	2024 D.9 capital tran	Accrual	Not yet adopted but cred	1,3
	Afbouw wachtlijsten onroerend erfgoed	Immovable heritage	2024 D.9 capital tran	Accrual	Already adopted	6,5
	Vlaams Fiscaal Platform	Flemish fiscal platfor	2024 D.1: Compensat	Accrual	Already adopted	1,0
	Werking Financiën en Begroting	Operating budget De	2024 P.2: intermedia	Accrual	Already adopted	0,5
	Veer Antwerpen	Ferry service Antwer	2024 D.1: Compensat	Accrual	Already adopted	1,8
	Diplomatiek netwerk	Diplomatic network	2024 P.2: intermedia	Accrual	Not yet adopted but cred	0,2
	Sportinfrastructuur + topsport: NADO	Sports policy area	2024 P.2: intermedia	Accrual	Not yet adopted but cred	0,1
	Sportinfrastructuur + topsport: (Top)sport	Sports policy area	2024 D.3 Subsidies	Accrual	Not yet adopted but cred	1,9
	Sportinfrastructuur + topsport: investeringen zwembaden	Sports infrastructur	2024 P.2 Local govern	Accrual	Not yet adopted but cred	6,0
	Dierenwelzijn	Animal welfare	2024 P.2: intermedia	Accrual	Not yet adopted but cred	1,8
	Vlaamse Rand: Randfonds	Flemish periphery ar	2024 D.9 capital tran	Accrual	Not yet adopted but cred	0,1
	Vlaamse Rand: initiatieven gecoördineerd Randbeleid	Flemish periphery ar	2024 D.29 + D.4 (excl	Accrual	Not yet adopted but cred	0,1
	Vlaamse Rand: VZW De Rand	Flemish periphery ar	2024 P.2: intermedia	Accrual	Not yet adopted but cred	0,1
	Blue Deal	Blue deal	2024 P.2: intermedia	Accrual	Already adopted	5,0
	Asbest, ZS, PFAS, CE	Asbestos, PFAS, ...	2024 P.2: intermedia	Accrual	Already adopted	10,0
	Versterking kinderopvang	Childcare	2024 D.1: Compensat	Accrual	Not yet adopted but cred	1,4

5a Discretionary Measures - vervolg

	Versterking kinderopvang	Childcare	2024 P.2: Intermedia	No		Accrual	Not yet adopted but cred	0,0	
	Versterking kinderopvang	Childcare	2024 D.62: D362 Soci	No		Accrual	Not yet adopted but cred	196,1	
	Versterking sociale economie	Social economy	2024 D.29 + D.4 (excl	No		Accrual	Not yet adopted but cred	10,2	
	Personeel economische migratie	Personnel economic	2024 D.1: Compensat	No		Accrual	Not yet adopted but cred	0,6	
	Versterking jeugdbeleid	Youth policy	2024 D.29 + D.4 (excl	No		Accrual	Not yet adopted but cred	5,5	
	Versterking jeugdbeleid	Youth policy	2024 P.2: Intermedia	No		Accrual	Not yet adopted but cred	0,5	
	Brussel	Brussels	2024 P.2: Intermedia	No		Accrual	Not yet adopted but cred	0,2	
	Versterking jobbonus	Jobbonus	2024 D.9 capital trans	No		Accrual	Not yet adopted but cred	0,2	
	Turbo-plan inburgering & activering	Turbo plan: civic inte	2024 D.62: D362 Soci	No		Accrual	Not yet adopted but cred	93,9	
	Turbo-plan inburgering & activering	Turbo plan: civic inte	2024 D.1: Compensat	No		Accrual	Not yet adopted but cred	0,3	
	Personeelskost GDPB	Joint Service for Prev	2024 P.2: Intermedia	No		Accrual	Not yet adopted but cred	12,2	
	Personeelskost GDPB	Joint Service for Prev	2024 D.1: Compensat	No		Accrual	Already adopted	0,6	
	Versterking investingskredieten MOW	Public works investm	2024 P.2: Intermedia	No		Accrual	Already adopted	0,0	
	Versterking voor zero-emissiewagens	Zero-emission cars pl	2024 P.51g investme	No		Accrual	Not yet adopted but cred	5,0	
	Versterking leerlingenvoer	School transport: bu	2024 D.9 capital trans	No		Accrual	Not yet adopted but cred	20,0	
	Extra kredieten MOW voor onderhoud	Public works mainte	2024 P.2: Intermedia	No		Accrual	Already adopted	30,0	
#energy	Bijpassing energiefactuur	Lower energy bill	2024 P.51g investme	No		Accrual	Not yet adopted but cred	20,0	
	Plan Samenlevens	Community projects	2024 D.3 Subsidies	Yes	Short-term e	Accrual	Not yet adopted but cred	67,0	
#energy	Verlenging premiepercentages MijnVerbouwPremie	Renovation and ener	2024 D.3 Subsidies	Yes	Other	Accrual	Already adopted	4,0	
#energy	Verlenging premiepercentages MijnVerbouwPremie	Renovation and ener	2024 D.3 Subsidies	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but cred	21,9	-21,9
#energy	Budget PV-premie	Solar panels premiu	2024 D.9 capital trans	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but cred	30,6	-30,6
#energy	Verlenging investering asbestverwijdering in combinatie met isolatie of PV	Premium for asbesto	2024 D.3 Subsidies	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but cred	51,0	-51,0
#energy	Budget uitbetaling premies thuisbatterijen	Home battery premiu	2024 D.9 capital trans	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but cred	10,0	-10,0
	Extra investeringen in klimaatadaptatie	Climate adaptation in	2024 P.2: Intermedia	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but cred	10,0	-10,0
	Extra investeringen in klimaatadaptatie	Climate adaptation in	2024 P.2: Intermedia	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but credibly planned	25,0	-25,0
	Sigma-plan: versterking aanpak waterbeheersing	Sigma-plan	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Already adopted	25,0	
	Sigma-plan: versterking aanpak waterbeheersing	Sigma-plan	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Already adopted	23,0	-23,0
	Sigma-plan: versterking aanpak waterbeheersing	Sigma-plan	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Already adopted	2,0	-2,0
	Sigma-plan: versterking aanpak waterbeheersing	Sigma-plan	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Already adopted	23,0	-23,0
	Mastercampus VDAB Roeselare	Mastercampus Publi	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Already adopted	2,0	-2,0
	Mastercampus VDAB Roeselare	Mastercampus Publi	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Already adopted	2,0	-2,0
	VRT	Flemish Public Broad	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but cred	5,0	-5,0
	Extra investeringen jeugdinfrastructuur	Youth infrastructure	2024 P.2: Intermedia	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but credibly planned	5,0	-5,0
	Extra investeringen jeugdinfrastructuur	Youth infrastructure	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Already adopted	9,0	-9,0
	Extra investeringen jeugdinfrastructuur	Youth infrastructure	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but cred	1,6	-1,6
	Extra investeringen jeugdinfrastructuur	Youth infrastructure	2024 P.51g investme	Yes	Other	Accrual	Not yet adopted but credibly planned	1,6	-1,6
						Accrual	Not yet adopted but credibly planned	0,8	-0,8

5a Discretionary Measures - vervolg

Label	ESA	One-off	One-off type	Accounting principle	Adopted on status
<input type="text" value="#energy"/> <input type="text" value="#refugees"/>	<input type="text" value="D.2: Taxes on D.5: Current D.91: Capital D.61: Social D.4: Property P.11+P.12+P.1"/>	<input type="text" value="Yes"/> <input type="text" value="No"/>	<input type="text" value="Tax (Expected) Permanent Temporary Sales of non-Unbalanced Independent Short-term Other"/>	<input type="text" value="Accrual Cash"/>	<input type="text" value="Already Not Yet Include"/>
Concerning Revenues:	D.2: Taxes on D.5: Current D.91: Capital D.61: Social D.4: Property P.11+P.12+P.1	Yes No	Tax (Expected) Permanent Temporary Sales of non- Unbalanced Independent Short-term Other	Accrual Cash	Already Not Yet Include
Concerning expenditures:	D.1: P.2: D.62, D362 D.41 Interest D.3 Subsidies P.51g investment D.9 capital D.29 + D.4 (excluding D.41) + D.5 + D.7 + P.52 +				

Guidelines:
 Table 5 describes and summarizes the discretionary measures in the process of being adopted by the different sub-sectors to reach the budgetary targets. These tables should contain an exhaustive technical description of the measures being taken by the different sub-sectors, together with information concerning the motivation, the design and the implementation of the measure. The target of the budgetary measure should also be detailed, in ESA terms, specifying whether it is a discretionary expenditure or revenue measure. Furthermore, the precise component of the expenditure or revenue side targeted by the discretionary measure should also be specified. This will make the comparison between the targets and the no-policy-change outcomes feasible.
 The time profile of the measures should be specified in order to distinguish measures with a transitory budgetary effect that does not lead to a sustained change in the intertemporal budgetary position (i.e. in the permanent level of revenues or expenditure) from those having a permanent budgetary effect that leads to a sustained change in the intertemporal budgetary position (i.e. in the permanent level of revenues or expenditure).
 To the extent possible, smaller measures affecting the same revenue/expenditure category could be meaningfully grouped together.
 DBPs should also contain information on the estimated budgetary impact of discretionary measures at the level of each sub-sector. The budgetary impact of all measures is to be recorded in terms of the incremental impact—as opposed to recording the budgetary impact in terms of levels—compared to the previous year baseline projection. This implies that simple permanent measures should be recorded as having an effect of +/- X in the year(s) they are introduced and zero otherwise, i.e. the overall impact on the level of revenues or expenditures must not cancel out. If the impact of a measure varies over time, only the incremental impact should be recorded. By their nature, one-off measures should be always recorded as having an effect of +/-X in the year of the first budgetary impact and -/+X in the following year, i.e. the overall impact on the level of revenues or expenditures in two consecutive years must be zero.
 Depending on each specific measure, Member States should adapt the dimension of these three tables accordingly, so they contain as many columns as needed to reflect the complete budgetary impact over time.

6a CSR

“Indications on how the measures in the DBP address country-specific recommendations

For the details on the Flemish energy support measures we refer to the tab “Energy measures” in this document.”

CSR nummer Numéro CSR	Lijst van maatregelen Liste des mesures	Beschrijving van direct belang Description de la contribution directe
		Wind down the energy support measures in force by the end of 2023, using the related savings to reduce the government deficit. Should renewed energy price increases necessitate support measures, ensure that these are targeted at protecting vulnerable households and firms, fiscally affordable, and preserve incentives for energy savings.
		Ensure prudent fiscal policy, in particular by limiting the nominal increase in nationally financed net primary expenditure in 2024 to not more than 2%. Preserve nationally financed public investment and ensure the effective absorption of RRF grants and other EU funds, in particular to foster the green and digital transitions.
		For the period beyond 2024, continue to pursue a medium-term fiscal strategy of gradual and sustainable consolidation, combined with investments and reforms conducive to higher sustainable growth, to achieve a prudent medium-term fiscal position.
		Strengthen efforts to improve the efficiency of long-term care. Pursue the reform of the taxation and benefits system to reduce disincentives to work by shifting the tax burden away from labour and by simplifying the tax and benefits system. Review tax expenditures to reduce their economic, social and environmental harmful impact.
	Excelleren - groeiplan O&O	In het kader van het streven (en behouden) van de 3%-norm wenst de Vlaamse regering wetenschappelijke onderzoek en innovatie extra te stimuleren. Daarbij zetten we zowel in op niet-gericht onderzoek als op gericht onderzoek. (60 mio EUR)
	Extra investeringen MOW	Het betreft investeringen ten belope van 50 miljoen euro in openbare werken en infrastructuur. Concrete investeringsdossiers waarvoor deze middelen zullen ingezet worden bekeken in functie van het investeringsprogramma van het beleidsdomein.
	Extra onderhoudswerken MOW	Het betreft middelen ten belope van 20 miljoen euro voor extra onderhoudswerken om de levensduur van de in het verleden uitgevoerde investeringen te verlengen en de robuustheid te verhogen.
	Versterking aanpak waterbeheersing	In het kader van de klimaatverandering dient er bijkomend geïnvesteerd te worden in waterbeheersing. Hiervoor wordt een bedrag van 50 miljoen euro extra vrijgemaakt.

6a CSR - vervolg

Wind down the energy support measures in force by the end of 2023, using the related savings to reduce the government deficit.	Schrapping PV-premie en schrapping Call Groene Stroom	Omdat zonnepanelen anno 2023 rendabel zijn zonder overheidssteun, worden vanaf 1 januari 2024 de subsidies voor zonnepanelen voor bedrijven én burgers geschrapt. Het gaat om een stopzetting van de calls-groene stroom voor bedrijven en de stopzetting van de éénmalige PV-premie voor particulieren. Die laatste liep sowieso al op 1 januari 2025, maar dat wordt met 1 jaar vervroegd. In totaal heeft dit een effect van 50 miljoen euro op begroting.
Pursue the reform of the taxation and benefits system to reduce disincentives to work by shifting the tax burden away from labour and by simplifying the tax and benefits system.	Uitbreiding jobbonus voor werknemers	De Vlaamse jobbonus is een jaarlijkse premie die werken moet doen lonen en het verschil tussen werken en inactiviteit of werkloosheid moet verhogen. Vanaf (begrotingsjaar) 2023 wordt de jobbonus uitgebreid naar een grotere doelgroep, met brutolonen tot 3.000 euro. In (begrotingsjaar) 2024 gaat het looncriterium verder omhoog naar 3.100 euro bruto en stijgt het maximumbedrag van 650 naar 700 euro.
	Verstrengd Toezicht Subsidies	Met het VTS oefent de Inspectie van Financiën een systematisch toezicht uit op de toegekende en uitbetaalde subsidies na het afsluiten van het project of van de activiteit waarvoor de subsidie werd toegekend. Tevens kan men binnen het kader van het VTS snel en gepast optreden wanneer er op welk ogenblik ook binnen het subsidieproces een ernstig vermoeden is of ernstige aanwijzingen zijn dat een subsidie oneigenlijk wordt gebruikt. Met het oog op het efficiënter en effectiever maken van dit toezicht zal er verder worden geïnvesteerd in systemen hiervoor.
	Vlaams Fiscaal Platform	De middelen worden ingezet voor de verdere uitbouw van het VFP en laten toe om de digitalisering te versnellen.
	Werking Financiën en Begroting	Finance on the Move' is het meerjarenprogramma dat tot doel heeft een duurzaam, transparant en klantgericht nieuw financieel systeem te implementeren ter vervanging van het huidige financieel systeem OraFin. De kredieten zullen ingezet worden voor de projectwerking van FOMO verder te ondersteunen.
	Verlenging premiepercentages MijnVerbouwPremie tot einde 2024	Extra budget van 52,5 miljoen euro, waarvan 30,6 miljoen voor beleidsveld Wonen.

6a CSR - vervolg

<p>Preserve nationally financed public investment and ensure the effective absorption of RRF grants and other EU funds, in particular to foster the green and digital transitions.</p>	<p>Blue Deal (droogte/wateroverlast)</p> <p>Vlaams Klimaatadaptatieplan</p> <p>Stroomgebiedsbeheersplannen</p>	<p>De kredieten zullen ingezet worden voor tijdelijke proefopstellingen om de effecten en het gebruiksgemak van het nieuwe financiële systeem te simuleren en te evalueren.</p> <p>200 mio wordt geïnvesteerd in 2023 en 2024 om Vlaanderen voor de bereiden op de gevolgen van de klimaatverandering, met projecten onder andere omtrent erosie, ontzanding, biodiversiteit en dergelijke.</p> <p>20 mio euro wordt geïnvesteerd in de plannen waarmee men de komende jaren, samen met alle waterbeheerders, andere overheden en watergebruikers, de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater wil verbeteren en het risico op overstromingen en droogte verminderen.</p>
<p>Ensure an effective governance to allow for a swift and steady implementation of its recovery and resilience plan. Swiftly finalise the REPowerEU chapter with a view to rapidly starting its implementation. Proceed with the speedy implementation of cohesion policy programmes, in close complementarity and synergy with the recovery and resilience plan.</p>		
	<p>Bijkomende steun voor energiebesparende investeringen in de landbouw (FHV)</p> <p>Steun voor groene investeringen op landbouwbedrijven (ELFPO)</p>	<p>5 mio FHV-middelen voor het Vlaams landbouw investeringsfonds (VLIF) uit het nieuwe REPowerEU-luik van het Belgisch herstelplan voor investeringen in de landbouw om de algehele afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen door meer inspanningen te leveren om de energie-efficiëntie te verbeteren en de productie van hernieuwbare energie</p> <p>Via het VLIF worden verder Europese en Vlaamse subsidies gegeven voor groene investeringen op landbouwbedrijven. De jaarlijkse uitbetaling wordt geraamd op rond de 27 mio euro (Vlaamse en Europese ELFPO middelen samen).</p> <p>Vlaanderen heeft de nodige ondersteunende documenten verstrekt voor de eerste betalingsaanvraag van België en blijft ook verder uitvoering geven aan de Vlaamse projecten in het kader van het nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht.</p> <p>Vlaanderen heeft de nodige input verstrekt voor het REPowerEU-hoofdstuk van het aangepaste Plan voor Herstel en Veerkracht, waartoe de besprekingen en overleg met de Europese Commissie volop lopende zijn.</p>
<p>Address labour shortages and skills mismatches, in particular by strengthening activation policies to integrate disadvantaged groups into the labour market. Improve the performance and equity of the education and training systems and continue reforms to strengthen the teaching profession.</p>		

6a CSR - vervolg

<p>Address labour shortages and skills mismatches, in particular by strengthening activation policies to integrate disadvantaged groups into the labour market. Improve the performance and equity of the education and training systems and continue reforms to strengthen the teaching profession.</p>	<p>Opheffing van doelgroepvermindering voor oudere werknemers</p> <p>Uitbreiding van doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring</p> <p>Lokaal Activeringspact</p>	<p>Vanaf 1/7/2024 wordt de doelgroepvermindering voor oudere werknemers stelselmatig opgeheven (62+), de eerder genomen overgangsmaatregelen worden stopgezet. De doelgroepvermindering voor oudere werzoekenden (58+) wordt opgeheven met overgangsmaatregelen voor wie eerder tewerkgesteld was. Dit is in lijn met de eerdere aanbevelingen van een wetenschappelijke doorlichting van de maatregel: daaruit bleek dat permanente loonkostsubsidies weinig kosteneffectief zijn.</p> <p>Met het opheffen van de doelgroepvermindering voor oudere werzoekenden en laaggeschoolde jongeren wordt de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring uitgebreid naar deze leeftijdsgroepen vanaf 1/7/24. Deze doelgroepkorting kan hand in hand gaan met jobcoaching aangeboden door VDAB.</p> <p>De Vlaamse Regering lanceerde begin juli een lokaal activeringspact waarbij lokale besturen aangemoedigd worden om bijkomende acties te ondernemen om de uitstroom van leefloongerechtigden naar werk te verhogen.</p>
	<p>Decreet inschrijving leefloongerechtigden</p>	<p>Met het decreet dat dit najaar wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering en het parlement, worden OCMW's aangemoedigd om meer leefloongerechtigden in te schrijven als werkzoekende bij VDAB, zodat zij beter bereikt en geactiveerd kunnen worden door VDAB en partners.</p>
	<p>Personeelsversterking Economische Migratie</p>	<p>Sommige bedrijven zetten in op het aantrekken van buitenlands talent om de krapte te bestrijden. Vlaanderen verstrengt de bepaling rond ketenaansprakelijkheid en werkt aan wetgeving voor zwaardere straffen voor illegale tewerkstelling. Om het Vlaams economisch migratiebeleid (ook in een internationale context) performant en sluitend te maken wordt ingezet op een versterking van de personeelsinzet bij de dienst Economische Migratie.</p>
	<p>Leerjobs (VDAB)</p>	<p>Met het oog op de uitbouw van een zinvol en efficiënt EVC-beleid binnen het beleidsdomein Werk, en om niet-beroepsgekwalificeerde jongeren de mogelijkheid te bieden alsnog een beroepskwalificatie te behalen, lanceert de VDAB een nieuw instrument, de leerjob. De leerjob is een begeleid ervaringstraject in een onderneming gericht op het verwerven van de competenties van een beroepskwalificatie. De beroepskwalificatie kan worden behaald door het afleggen van een EVC-assessment.</p>

6a CSR - vervolg

	Opheffing van doelgroepvermindering voor laaggeschoolde jongeren	Vanaf 1/7/2024 wordt de doelgroepvermindering voor laaggeschoolde jongeren opgeheven met overgangsmaatregelen voor wie eerder tewerkgesteld was.
	Projecten Samenleven	Plan Samenleven wil lokale besturen ondersteunen bij het nemen van heel gerichte maatregelen om samenleven in diversiteit te bevorderen. Het gaat daarbij concreet om acties die in zetten op o.a. versterken van het Nederlands, versterken van competenties, toeleiden naar de arbeidsmarkt en ondernemerschap, versterken van netwerken, bestrijden van discriminatie, versterken van diversiteit op school en verhogen van veiligheid en leefbaarheid.
	Turboplan beter inburgeren en sneller aan het werk	Het Turboplan bevat acties die het inburgeringsbeleid nog verder moeten versterken en uitbreiden, bijkomende inspanningen vragen van de nieuwkomers of een betere begeleiding naar de arbeidsmarkt moeten realiseren (betere begeleiding naar werk tijdens het inburgeren, ondersteunen van bedrijven bij Nederlands op de werkvloer, wegwerken van discriminatiedrempels op de arbeidsmarkt...).
	Versterking jobbonus	Zie "Fiscaliteit: Jobbonus voor laagste inkomens uit arbeid"
	Fiscaliteit: Jobbonus voor laagste inkomens uit arbeid	De Vlaamse Jobbonus is een jaarlijkse premie die werken moet doen lonen en het verschil tussen werken en inactiviteit moet verhogen. De doelgroep van de Jobbonus wordt uitgebreid en het bedrag wordt verhoogd van 600 naar 700 euro.
Improve the performance and equity of the education and training systems and continue reforms to strengthen the teaching profession.	Versterking kinderopvang Kwaliteit opvolgen via Vlaamse toetsen	<p>De Vlaamse Regering trekt 270 miljoen euro uit om enerzijds het bestaand aanbod in de kinderopvang te verzekeren, de kwaliteit en betaalbaarheid te versterken en anderzijds het aanbod in de kinderopvang uit te breiden. Uit recent onderzoek blijkt dat bij de aanwezigheid van meer en kwalitatieve kinderopvang ouders meer zouden werken.</p> <p>Vanaf schooljaar 2023-2024 nemen lagere en secundaire scholen daarom de eerste Vlaamse toetsen af. Vlaamse toetsen zijn gestandaardiseerde, genormeerde en gevalideerde net- en koepeloverschrijdende toetsen, met als primaire doel de interne kwaliteitszorg van scholen te ondersteunen en zo mee de onderwijskwaliteit te versterken.</p> <p>Na het arrest van het Grondwettelijk Hof werden de eindtermen voor de 2de en 3de graad secundair onderwijs herschreven naar ambitieuze minimumdoelen. Deze zijn sober, duidelijk, coherent en evalueerbaar geformuleerd. De prioriteit van deze minimumdoelen ligt terug op de 'kern' van het curriculum, namelijk op Nederlands, wiskunde, wetenschappen en andere talen. Deze lijn wordt nu</p>

6a CSR - vervolg

	<p>doorgezet door ook de eindtermen voor de 1ste graad secundair onderwijs te herformuleren naar ambitieuze minimumdoelen zodat de onderwijsdoelen coherent zijn over de graden heen.</p> <p>Verder grepen we dit momentum ook aan om eindelijk de eindtermen voor het basisonderwijs te vernieuwen. Deze dateren van 1995 en worden nu zo geschreven zodat het ook minimumdoelen worden. Ook hier wordt een prioriteit gelegd op de 'kern' van het curriculum, namelijk op Nederlands en wiskunde. Ten slotte zullen er voor het eerst ook te bereiken minimumdoelen gelden voor Nederlands in het kleuteronderwijs i.p.v. na te streven minimumdoelen.</p>
Minimumdoelen	<p>Het decreet leersteun en het leersteunmodel traden in werking op 1 september 2023. Dit nieuwe decreet en leersteunmodel zal er mede voor zorgen dat alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen met een maximale leerwinst. Het decreet verhoogt de onderwijskwaliteit en waarborgt de werkbaarheid voor scholen en leerkrachten.</p>
Leersteundecreet	<p>In uitvoering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht besliste de Vlaamse Regering om extra te investeren in de versterking van de brede basiszorg en verhoogde zorg in scholen voor gewoon basis- en secundair onderwijs door het toekennen van een subsidie van 6 miljoen euro aan de private stichting Leerpunt. Het reduceren van de leerachterstanden van alle lerenden, in het bijzonder van leerlingen in kwetsbare posities is hierbij een belangrijk speerpunt. Leerpunt moet leraren(teams) versterken in hun didactisch handelen in de klas met het oog op het reduceren van de leerachterstanden.</p>
Leerpunt	<p>Het Leerpunt zal onder meer een onafhankelijke, toegankelijke en wetenschappelijk onderbouwde kennisbasis over wat werkt op het vlak van didactisch handelen ontwikkelen, rekening houdend met diverse contexten en leermiddelen; en zal deze kennisbasis doorvertalen naar de Vlaamse klas- en schoolpraktijk om leraren te ondersteunen in hun dagelijkse klaspraktijk.</p>
Zij-instromers	<p>De anciënniteit die een zijinstromer kan meebrengen naar onderwijs wordt opgetrokken tot 15 jaar. Dit wordt retroactief toegepast voor alle zij-instromers die sinds 1 september 2020 al aan de slag zijn in onderwijs. Er is hierbij ook een uitbreiding naar al het onderwijzend- en bestuurspersoneel in het basis- en secundair onderwijs.</p> <p>De proeftuinen waarin afgeweken wordt van de regelgeving om maatregelen te testen om het lerarentekort tegen te gaan en het lerarenberoep te herwaarderen zijn op 1 september van start gegaan en lopen één of twee schooljaren. Ze worden opgevolgd en geëvalueerd door een expertenpanel dat bestaat uit afgevaardigden van de overheid, de administratie, de onderwijsinspectie, de sociale partners en wetenschappelijke experts. Daarnaast moet een onderzoeksoptdracht leiden tot inzichten en aanbevelingen voor een mogelijke Vlaanderenbrede</p>

6a CSR - vervolg

Proeftuinen	implementatie van de maatregelen, acties en instrumenten die in de proeftuinen worden ontwikkeld en uitgetest.
Mandaat van leraar-specialist in basis- en secundair onderwijs	Dit mandaat is in het basis- en secundair onderwijs van kracht sinds 1 september 2023. Een schoolbestuur kan het toekennen voor drie schooljaren (met mogelijkheid tot verlenging voor dezelfde periode) aan een of meer leraren van een school voor basis- of secundair onderwijs voor een volume van 5% van de lesomkadering van de school.
Lerarenberoep	De Vlaamse Regering heeft in december 2021 een conceptnota over de herwaardering van het beroep van leraar aangenomen, met een reeks maatregelen om het beroep op korte en middellange termijn aantrekkelijker te maken en het lerarentekort aan te pakken. De in deze conceptnota opgenomen maatregelen zijn erop gericht zowel leerkrachten voor ons onderwijsstelsel aan te trekken - zowel nieuwe aanwervingen als degenen die later in het beroep stappen - als ervoor te zorgen dat degenen die reeds in het onderwijs werkzaam zijn, behouden blijven.
Extended Reality in het TSO en BSO	Specifiek voor het TSO en BSO onderwijs investeren we in innovatieve leermiddelen. Concreet voorzien we maar liefst 6,5 miljoen euro om Extended Reality te implementeren in het arbeidsmarktgericht onderwijs. TSO en BSO leerlingen zullen hierdoor aan de slag kunnen gaan met de allernieuwste materialen en innovaties in een veilige context.
Modernisering van VET	Sinds kort wordt in Vlaanderen het secundair onderwijs, waaronder ook het beroepsonderwijs, gemoderniseerd. Concreet wordt de oriëntatiefunctie van de eerste graad van het secundair onderwijs versterkt, zijn de onderwijsdoelstellingen ambitieuzer geworden en zorgt de nieuwe indeling van de opleidingen voor een rationeler en transparanter aanbod in de tweede en derde graad. De combinatie van zowel de modernisering van het aanbod in het beroepsonderwijs als een goede screening moet de kwaliteit van de programma's verbeteren en de aantrekkelijkheid ervan vergroten.
Herstelplan 'van kwetsbaar naar weerbaar'	In het kader van het Vlaams Veerkrachtplan is het herstelplan 'van kwetsbaar naar weerbaar' uitgewerkt. Het plan besteedt bijzondere aandacht aan de infrastructuur voor technisch- en beroepsonderwijs. Het omvat een studie over goede praktijken. De resultaten van de studie zullen worden verzameld in een klein professioneel ontwikkelingsprogramma voor leerkrachten, gericht op de integratie van doeltreffende pedagogisch-didactische beginselen in hun onderwijs.
	De STEM-agenda 2030 richt zich op een hogere instroom in STEM-opleidingen en -loopbanen, op STEM-specialisten en op de algemene versterking van STEM-competenties in de bredere samenleving: "STEM geletterdheid". Dit is een initiatief ter bevordering van beroepsonderwijs en -opleidingen en

6a CSR - vervolg

STEM-agenda	<p>levenslang leren, maar versterkt ook de sleutelcompetenties in beroepsonderwijs en -opleidingen.</p> <p>Sinds kort wordt in Vlaanderen het secundair onderwijs, waaronder ook het beroepsonderwijs, gemoderniseerd. Concreet wordt de oriëntatiefunctie van de eerste graad van het secundair onderwijs versterkt, zijn de onderwijsdoelstellingen ambitieuzer geworden en zorgt de nieuwe indeling van de opleidingen voor een rationeler en transparanter aanbod in de tweede en derde graad. De combinatie van zowel de modernisering van het aanbod in het beroepsonderwijs als een goede screening moet de kwaliteit van de programma's verbeteren en de aantrekkelijkheid ervan vergroten. In Vlaanderen bestaan er twee soorten trajecten om een beroepskwalificatie (buiten het formele onderwijs) te behalen: validatie van niet-formeel en informeel leren (VNIL) en beroepsopleidingen. Om de kwaliteit van beide trajecten (VNIL en beroepsopleidingen) te waarborgen, werd een gemeenschappelijk kwaliteitskader en neutraal en onafhankelijk kwaliteitstoezicht ingevoerd. Het gemeenschappelijke referentiekader zijn de beroepskwalificaties. Zij zijn ook een instrument om het aanbod vorm te geven.</p> <p>Voor het eerst grijpt de Vlaamse overheid in om de kwaliteit van de bestaande leermiddelen te versterken en te bewaken. Hiervoor werd een samenwerkingsverband opgericht, genaamd de Kwaliteitsalliantie. Deze groep bestaat uit alle relevante actoren die de handen in elkaar slaan om ervoor te zorgen dat het gepubliceerde leermateriaal sterker wordt. In deze groep zitten o.a. onderwijsverstrekkers, educatieve uitgeverijen, wetenschappelijke experts, armoedeorganisaties, ... Eén van de hoofd doelstellingen van deze groep is om de zogenaamde invulboeken kritisch te bekijken. Verder stelde deze groep een lijst van kwaliteitscriteria op waardoor ook leraren, studenten in de lerarenopleiding en andere actoren hun eigen leermiddelen kunnen screenen en desgewenst aanpassen.</p>
Kwaliteitsalliantie	<p>Er zijn in Vlaanderen heel wat scholen die ambitieus zijn en leerlingen aanmoedigen om boven zichzelf uit te stijgen. Veel van die inspanningen blijven echter onder waterlijn. Schoolwedstrijden en olympiades dragen de excellentie wel uit, maar de initiatieven zijn vaak versnipperd en relatief bescheiden en doorgaands gericht op het ASO. Er is nog veel potentieel in het TSO en BSO. Hierdoor zal de brede bevolking arbeidsmarktgericht onderwijs meer associëren met excellentie. Het vakmanschap waar TSO en BSO zo sterk in zijn, verdient het om maatschappelijk hoog aangeschreven te staan.</p> <p>Via het Excellentiefonds wordt jaarlijks voorzien in 1,5 miljoen euro om de ambitie in het onderwijs te stimuleren. De middelen kunnen gebruikt worden om bestaande initiatieven verder uit te breiden</p>

6a CSR – vervolg

	<p>en om nieuwe prestigeprojecten te lanceren. Hierbij ligt de focus op het TSO en BSO. Er wordt in het 1ste jaar ook voorzien in een Lage Landen competitie, waar technische en beroepsscholen uit Vlaanderen en Nederlands zich met elkaar meten.</p>
<p>Excellentiefonds</p>	<p>Kwaliteitsvol TSO en BSO vereist een directe confrontatie van leerlingen met de beroepsrealiteit zodat het onderwijs en de arbeidsmarkt beter op elkaar afgestemd zijn. Het geleerde in de praktijk uitproberen en bijkomende inzichten op de werkvloer opdoen kan door een tijdelijke en begeleidde stage. We voorzien daarom in een stageverplichting voor alle arbeidsmarktgerichte niet-duale leerjaren van de 3de graad secundair onderwijs.</p>
<p>Stageverplichting</p>	<p>Leerlingen moeten een spiegel voorgehouden krijgen zodat ze hun interesses en talenten kunnen concretiseren. Zo weten ze veel duidelijker in welke studierichtingen ze kunnen openbloeien. Hietoe voorzien we in een ondersteuning voor een samenwerkingsverband tussen VOKA en de universiteit van Gent ter waarde van 120.432 euro. De samenwerking resulteert in een wetenschappelijk onderbouwd oriëntatie-instrument voor leerlingen van het basisonderwijs en de 1ste graad secundair onderwijs (10 tot 14-jarigen). Dit instrument is een interessante aanvulling op de onderwijsloopbaanbegeleiding van de school en de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's).</p>
<p>Talentcentra VOKA</p>	<p>TSO en BSO scholen hebben nood aan een uitvoerige didactische uitrusting. Zij voelen dus het meest de gevolgen van de stijgende materiaal- en energiekosten. Om die reden werden eerder al in deze legislatuur diverse extra werkingsbudgetten toegekend, recent nog in het schooljaar 2022-2023. Voor het schooljaar 2023-2024 wordt opnieuw 10 miljoen euro voorzien voor materiaalintensief studieaanbod. Dit extra werkingsbudget geeft scholen de nodige ademruimte om praktijklessen te blijven vormgeven op een kwaliteitsvolle manier.</p>
<p>Extra budget materiaalintensief aanbod</p>	<p>Om de participatiegraad te verhogen in de 3e kleuterklas en om kinderen beter voor te bereiden op een start in het 1e leerjaar werd de leerplicht verlaagd naar 5 jaar.</p>
<p>verlaging van de leerplicht naar 5 jarigen</p>	<p>In het schooljaar 2021-2022 werd de zogenaamde KOALA-test ingevoerd in elke 3de kleuterklas (5-6 jarigen). September 2023 is de digitale versie van de KOALA-test gelanceerd. Deze is kosteloos voor de scholen. Wanneer uit de verplichte taalscreening blijkt dat er een taalachterstand is, dan kunnen kinderen nog versterkt en ondersteund worden in het verbeterd aanleren en gebruik van het Nederlands.</p>
<p>KOALA-screening</p>	<p>Beroepsopleidingen zijn gebaseerd op beroepskwalificaties die de vereiste competenties voor de arbeidsmarkt beschrijven. Deze kwalificaties worden opgesteld door vertegenwoordigers van de</p>

6a CSR - vervolg

	<p>arbeidsmarkt en dienen als leerresultaten voor opleidingsprogramma's, zodat studenten goed voorbereid zijn voor de arbeidsmarkt en duurzame werkgelegenheid. Beroepskwalificaties spelen ook een rol bij de erkenning van eerder verworven competenties, zowel binnen als buiten het formele onderwijs. Om deze kwalificaties actueel te houden zijn er specifieke procedures en acties, zoals de leer- en ervaringsbewijsbank (LED) die gegevens van kwalificatiebewijzen verzamelt. In Vlaanderen wordt er, met Europese steun, gewerkt aan een groene routekaart voor vaardigheden om de overgang naar een groene economie te ondersteunen.</p> <p>Om te voorkomen dat de meest kwetsbaren met een achterstand in september starten in het nieuwe schooljaar, worden de zomerscholen structureel verankerd in Vlaanderen. Met de zomerscholen krijgen leerlingen een lesaanbod op maat om op die manier hun leerachterstand weg te werken of te voorkomen.</p> <p>Zomerscholen structureel verankeren</p> <p>Validatie van kwalificaties en NQF</p> <p>Versterken van de lerarenopleidingen</p>
	<p>De lerarenopleidingen worden versterkt, we leggen de lat hoger teneinde de kwaliteit van het onderwijs te versterken. We dragen bij aan de opwaardering van de opleiding en de job als leerkracht.</p> <p>Versterken van de lerarenopleidingen</p>
<p>Reduce overall reliance on fossil fuels by stepping up energy efficiency improvements and the reduction of fossil fuel use in buildings, by further stimulating the decarbonisation of industry and by promoting the use and supply of public transport as well as soft mobility. Accelerate the deployment of renewable energies and related grid infrastructure by further streamlining the permitting procedures, including by reducing the length of appeal procedures, and by adopting legal frameworks to further boost investments in renewable energy installations and facilitate energy sharing. Step up policy efforts aimed at the provision and acquisition of the skills needed for the green transition.</p>	<p>De werkmiddelen van de studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs worden structureel verhoogd. Op die manier worden zij nog slagkrachtiger wat bijdraagt aan een inclusief hoger onderwijs en ook de kwaliteit van het onderwijs ten goede komt.</p> <p>Versterken studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs</p>
Extra Middelen Jeugdinfrastructuur	<p>Dankzij de 4 miljoen euro extra middelen Jeugdinfrastructuur zullen verschillende Vlaamse jeugdverenigingen duurzame investeringen kunnen doen in hun infrastructuur. Dit kan leiden tot minder energieverbruik of een verhoogde opwekking van hernieuwbare energie.</p>
Premie zero-emissiewagens	<p>Er wordt een premie ingevoerd voor wie een elektrische wagen koopt die maximaal 40.000 euro kost. Dit om de vergroening van het wagenpark te versnellen. Deze maatregel draagt bij aan het verminderen van onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen.</p>
Mobiliteit - Vervoer op maat	<p>Het betreft bijkomende investeringen in lokaal vraagafhankelijk vervoer waardoor er voor iedereen een grotere flexibiliteit en een meer op de vraag aangepast aanbod van collectief vervoer ontstaat. Een beter aangepast aanbod van openbaar vervoer verhoogt de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer en promoot het openbaar vervoer als een betrouwbaar en duurzaam transportalternatief.</p>

6a CSR - vervolg

	Mobiliteit - Exploitatie De Lijn	Het betreft bijkomende middelen om de operationele dienstverlening ten dienste van de
	Leerlingenvervoer MOW	Het betreft extra middelen om te voorzien in extra ritten voor het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs. Op die manier kan de ritduur ingekort worden, zodat de kwaliteit van het collectief vervoer verhoogt.
	Veerdienst Antwerpen	Het betreft een bijkomende investering in duurzaam openbaar vervoer en dus een alternatief voor de wagen. Een beter aangepast aanbod van openbaar vervoer verhoogt de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer en promoot het openbaar vervoer als een betrouwbaar en duurzaam transportalternatief.
	Extra investeringen MOW	Het betreft o.a. investeringen in fietsinfrastructuur. Concreete investeringsdossiers waarvoor deze middelen zullen ingezet worden bekeken in functie van het investeringsprogramma van het beleidsdomein.
	Verlenging Mijn VerbouwPremie tot eind 2024	Decarbonisatie gebouwensector: n.a.v. de Oekraïne- en energiecrisis werd in het voorjaar van 2022 voor MVP-aanvragen ingediend tussen 1 oktober 2022 (start Mijn Verbouwpremie) en 31 december 2023 beslist het premiepercentage op te trekken van 25% van 35% voor doelgroep 2 en van 35% naar 50% voor doelgroep 3. Hierdoor verhoogt de maximumpremie voor deze doelgroepen ten opzichte van een totaal aan aanvaarde facturen van 50.000 euro. Het gaat om de categorieën dak, buitenmuur, vloer, ramen en deuren, binnenrenovatie en elektriciteit en sanitair. Deze verhoogde premie wordt verlengd tot 31/12/2024.
	Verlenging sloop- en heropbouwpremie	Decarbonisatie gebouwensector: via de sloop en heropbouwpremie van 10.000 euro - die structureel wordt verlengd - wordt de sloop van woningen die met een zeer slechte energieprestatie en vervanging door een energiezuinige nieuwbouwwoning ondersteund.
Reduce overall reliance on fossil fuels by stepping up energy efficiency improvements and the reduction of fossil fuel use in buildings	Verlenging asbest in combinatie met dakisolatie en PV	Decarbonisatie gebouwensector en hernieuwbare energie: de verwijderingskosten voor asbest worden als belangrijke drempel ervaren voor isolatiewerken. Daarom werd de maatregel verlengd om asbestverwijdering terug te betalen indien tegelijkertijd isolatie geplaatst wordt of PV geïnstalleerd wordt.

6a CSR - vervolg

		Een uitbreiding van het wegennet KM-heffing vrachtwagens moet zorgen voor een modal shift waardoor goederentransport van de weg richting water en spoor zal verschuiven. Daarnaast moet het de filedruk verminderen en de verkeersveiligheid verhogen doordat het vrachtverkeer minder naar sluiipwegen wordt geduwd.
	Uitbreiding wegennet kilometerheffing vrachtwagens Duurzaam bouwen met GRO - VIPA Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (departementwvg.be)	Alle VIPA-projecten moeten sowieso aan de duurzaamheidsvereisten voldoen. Er wordt 50 miljoen euro voorzien aan renteloze leningen voor energierenovatieinvesteringen en investeringen in hernieuwbare energie binnen de zorgsector.
	Renteloze leningen zorginfrastructuur	

A1 DRM

Description of discretionary measures included in the 2024 draft budget	Year of first budgetary impact	ESA	One-off	One-off type	Accounting principle	Adoption status	2021	2022	2023	2024	...
							2021	2022	2023	2024	...

This table should be completed in English or French!

This table covers new and old revenue measures

The **discretionary** impact (of recent or earlier measures) compared to the previous year should be mentioned.

From 2022 onwards, impact should be filled in. The 2021 column serves only for one-offs.

By their nature, one-off measures should be always recorded as having an effect of +/- X in the year of the first budgetary impact and -/+ X in the following year, i.e. the overall impact on the level of revenues or expenditures in two

Description of measures with an impact greater than 0.01% of GDP
Measures smaller than 0.01% of GDP should be grouped by ESA code

If it concerns a Covid-19 measure, please introduce the label "COVID: ..."

If it concerns an energy measure, please introduce the label "ENERGY: ..."

If it concerns a refugee measure, please introduce the label "REFUGEES: ..."

Label	Title	Detailed description	Year of first budgetary impact	ESA	One-off	One-off type	Accounting principle	Adoption status	2021	2022	2023	2024	...
MAATREGELEN REGERINGSKOORD													
1	Fiscaliteit - hervormingen - Afbouw gevestelijk belastingkrediet rechtspersonen (excl. ma&out) (onroerende voorheffing)	Property tax: limit tax credit legal entities. Het belastingkrediet in de onroerende voorheffing voor rechtspersonen wordt afgeschaft, met uitzondering van het belastingkrediet voor materieel en ontilage.	2020	D.5: Current taxes on income, wealth, etc	No		Accrual	Already adopted		1,0	1,0	1,0	
2	Punctuele maatregelen - KM-heffing zware vracht > 32 ton + 2 cent, gekoppeld aan halvering heffing op categorie tussen 3,5 en 12 ton (kilometerheffing)	Heavy goods vehicles charge: tariff increase > 32t, tariff decrease 3,5t - 12t	2020	D.2: Taxes on production and imports	No		Accrual	Already adopted		1,8	1,8	1,9	
3	Punctuele maatregelen - Opbrengst spectrumveiling eenmalig	Auction of 5G spectrum licences. Opbrengst spectrumveiling 5G eenmalig (ESR-matig uit te splitsen over verwachte duurtijd contract)	2021	D.4: Property income	Yes	Sales of non-financial assets	Accrual	Already adopted	12,0				
EXTRA MAATREGELEN BEGROTINGSOPMAAK 2022													
4	Verlaging RR 6% > 3% (1% voor IER/sloop)	Registration tax on the sale of real estate: tax rate reduction from 6% to 3% for purchase of the unique family house (5% > 1% when broad energy renovation or demolition + reconstruction)	2022	D.5: Current taxes on income, wealth, etc	No		Accrual	Already adopted		-300,0			
5	Verhoging RR 10% > 12% (bebouwbare gronden)	Registration tax on the sale of real estate: tax rate increase from 10% > 12% for other real estate (ex. building lots)	2022	D.5: Current taxes on income, wealth, etc	No		Accrual	Already adopted		300,0			
6	Heffingen bedrijfsafval	Increase taxes burning company waste	2022	D.2: Taxes on production and imports	No		Accrual	Already adopted		17,4			
7	Verkeersbelasting oldtimers naar 100 euro	Traffic tax oldtimers to 100 euros	2023	D.5: Current taxes on income, wealth, etc	No		Accrual	Already adopted			8,7		
8	Afschaffing OV-voordeel nieuwbouw (excl. sloop)	Abolition of the property tax benefit for new construction	2023	D.5: Current taxes on income, wealth, etc	No		Accrual	Already adopted			0,5	0,5	
9	Afschaffing menseembaarheid	Registration tax on the sale of real estate: reform registration tax transfer	2024	D.5: Current taxes on income, wealth, etc	No		Accrual	Already adopted				35,0	
10	Vastgoedtransacties	Real estate transactions	2024	D.4: Property income	Yes	Sales of non-financial assets	Accrual	Already adopted				84,0	-84,0

A1 DRM - vervolg

EXTRA BELEIDSSIMPULSEN BEGROTINGSOPMAAK 2023		EXTRA MAATREGELEN BEGROTINGSOPMAAK 2024		2023		2024		2025		2025		2025		2025	
11 #energy	Schrapping Vlaamse energieheffing	13	Uitbreiding wagenwet KM-heffing vrachtwagens	Energy tax: abolition of the Flemish energy tax (families)	2023	2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
12 #energy	Ontvangen Klimaatfonds: opheffing klimaatresponsabiliseringsmechanisme	14	Vastgoedtransacties: verlenging 50/50	Climate Fund: abolition of climate empowerment mechanism	2023	2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025
		15	Indexatie tarieven De Lijn jaarlijks vanaf 01/02/2025	Heavy goods vehicles charge: enlargement of highway system involved Real estate transactions Annual indexation of tariffs De Lijn											

Label
 [select from:]
 #Covid-19
 #energy
 #refugees

ESA
 [select from:]
 D.2: Taxes on production
 D.5: Current taxes on
 D.91: Capital taxes
 D.61: Social
 D.4: Property income
 P.11+P.12+P.131+D.39+

One-off
 [select from:]
 Yes
 No

One-off type
 [select from:]
 Tax amnesties (or similar)
 [Expected] introduction of new tax
 Permanent change in the timing of
 Temporary change in the timing of
 Sales of non-financial assets
 Unbalanced pension fund transfers
 Independent rulings or statistical
 Short-term emergency costs
 Other

Accounting principle
 [select from:]
 Accrual
 Cash

Adoption status
 [select from:]
 Already adopted
 Not yet adopted but
 included in revenue

Guidelines:

To calculate the expenditure benchmark, the Commission always requests data on discretionary revenue measures. These include both new and old measures. It is again the incremental impact compared to the previous year that should be mentioned here.

A2 One-offs

One-offs

This table should be completed in English or French!

To calculate the expenditure benchmark, the Commission always requests data on one-offs. These include both new and old measures. In addition, there may also be one-offs that do not involve real "measures" but still involve a one-off revenue/expenditure. It is again the incremental impact compared to the previous year that should be mentioned here.

By their nature, one-off measures should be always recorded as having an effect of +/-X in the year of the first budgetary impact and +/-X in the following year, i.e. the overall impact on

Title	Detailed description	Year of first budgetary impact	ESA	One-off	One-off type	Accounting principle	Adoption status	2022	2023	2024	2025
1											
2											
3											
...											
			ESA	One-off	One-off type	Accounting principle	Adoption status				
	Concerning Revenues:		[choisissez entre:] D.1: Compensation of employees P.2: Intermediate consumption D.62+D.63+D.621+D.624+D.631: EPP D.41: Interest expenditure D.3: Subsidies P.51: Gross fixed capital formation D.9: Capital transfers D.29+D.4+D.5+D.7+P.52+P.53+K.2+	[choisissez entre:] Yes No	[choisissez entre:] Tax amnesties (or similar) (Expected) introduction of new tax regulations Permanent change in the timing of recurrent rev/exp Temporary change in the timing of recurrent rev/exp Sales of non-financial assets Unbalanced pension fund transfers Independent rulings or statistical revisions Short-term emergency costs Other	Accrual Cash	Already adopted Not yet adopted but credibly planned Included in revenue projections but not				
	Concerning expenditures:		[choisissez entre:] D.62, D362 Social benefits (social benefits other than social transfers in kind and social transfers in kind via market producers) of which, where applicable, unemployment benefits including in cash and in kind must also be reported. D.41 Interest D.3 Subsidies P.51g Investment expenditure: gross fixed capital formation D.9 capital transfers D.29 + D.4 (excluding D.41) + D.5 + D.7 + P.52 + P.53 + NP + D.8); others								

A3 Investeringsuitgaven

In miljoen EUR	2020	2021	2022	2023	2024	En millions EUR
Totale investeringsuitgaven				4.015,7	4.256,7	Dépenses totales des investissements
*Waarvan gefinancierd door RRF				117,3	97,4	*Dont financées par RRF
*Waarvan gedekt door andere EU-fondsen				62,7	43,7	*Dont financées par des autres fonds européens
*Waarvan regionaal gefinancierd				3.835,7	4.115,6	*Dont financées au niveau régional

Guidelines:

The expenditure benchmark applies to an expenditure aggregate that **excludes** interest expenditure, **expenditure on EU programmes fully matched by EU funds revenue**, and cyclical elements of unemployment benefit expenditure. **In addition, nationally-financed government investment is averaged over a four-year period** to smooth the impact of any large investment projects.

In order to avoid a (partial) double-counting of investment expenditure matched by EU funds that are excluded from the expenditure aggregate and in line with the purpose outlined in the Code of Conduct on the SGP, **only investments that are not matched by EU funds are smoothed**. Given that EU-funded investments are deducted from the expenditure aggregate, there is no need for smoothing them.

RRF Grants

Table of the RRF impact on programme's projections - GRANTS

Revenue from RRF grants (in million euros)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
RRF GRANTS as included in the revenue projections				484,2	355,1	
Cash disbursements of RRF GRANTS from EU				177,1	891,6	
Expenditure financed by RRF grants (in million euros)						
Compensation of employees D.1				1,9	0,1	
Intermediate consumption P.2				67,0	41,0	
Social payments D.62+D.632				0,3	0,0	
Interest expenditure D.41				0,0	0,0	
Subsidies, payable D.3				170,1	134,1	
Current transfers D.7				0,0	0,0	
TOTAL CURRENT EXPENDITURE				239,3	175,2	
Gross fixed capital formation P.51g				117,3	97,4	
Capital transfers D.9				45,4	29,9	
TOTAL CAPITAL EXPENDITURE				162,7	127,3	
Other Exp				45,8	12,8	
3.2 Local government				36,4	39,9	
TOTAL EXPENDITURE				484,2	355,1	

Other costs financed by RRF grants (in million euros) ¹						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reduction in tax revenue						
Other costs with impact on revenue						
Financial transactions						

¹ This covers costs that are not recorded as expenditure in national accounts

RRF Grants - vervolg**Bold: required information****Additional information requested by COM**

In addition, as has been the practice since the submission of the 2021 Stability and Convergence Programmes, euro area Member States are asked to report on their plans for the RRF flows by filling in the table agreed with the EFC-Alternates. The Commission insists on providing the data for the tables on RRF-related grants and loans for the period until 2024 (included). The provision of data for the period after 2024 is optional; to be provided if available. Moreover, the Commission also considers it essential that outcome data reported in the table is consistent with to data reported to Eurostat in the context of the EDP notification.

RRF Loans

Table on the RRF impact on programme's projections - LOANS

Cash flow from RRF loans projected in the programme (in million euros)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Disbursements of RRF LOANS from EU							
Repayments of RRF LOANS to EU							

Expenditure financed by RRF loans (in million euros)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Compensation of employees D.1							
Intermediate consumption P.2							
Social payments D.62+D.632							
Interest expenditure D.41							
Subsidies, payable D.3							
Current transfers D.7							
TOTAL CURRENT EXPENDITURE							
Gross fixed capital formation P.51g							
Capital transfers D.9							
TOTAL CAPITAL EXPENDITURE							

Other costs financed by RRF loans (in million euros) ¹							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Reduction in tax revenue							
Other costs with impact on revenue							
Financial transactions							

¹ This covers costs that are not recorded as expenditure in national accounts

RRF Loans - vervlg**Bold: required information****Additional information requested by COM**

In addition, as has been the practice since the submission of the 2021 Stability and Convergence Programmes, euro area Member States are asked to report on their plans for the RRF flows by filling in the table agreed with the EFC-Alternates. The Commission insists on providing the data for the tables on RRF-related grants and loans for the period until 2024 (included). The provision of data for the period after 2024 is optional; to be provided if available. Moreover, the Commission also considers it essential that outcome data reported in the table is consistent with to data reported to Eurostat in the context of the EDP notification.

Energy measures

Discretionary measures adopted/announced in response to the energy crisis

<u>Lijst van maatregelen</u> <u>Liste des mesures</u>	<u>Beschrijving</u> <u>Description</u>	<u>ESR Code</u> <u>(Uitgaven</u> <u>/Inkomsten</u> <u>n</u>	<u>Stand</u> <u>van</u> <u>zaken</u> <u>betreff</u>	<u>Budgettaire impact (In mio)</u> <u>Impact budgétaire (En mio)</u>
				<u>2023</u> <u>2024</u>
Geelijk houden kostprijs Vlaamse openbare dienstverplichtingen				148,0 0,0
Versterking minimale levering aardgas en uitbreiding naar klanten die elektrisch verwarmen				43,3 0,0
Verruiming doelgroep die in aanmerking komt voor energiescan				2,5 0,0
Verhoging inkomensgrenzen van doelgroep 3				1,5 1,5
Begeleiding gezinnen met betalingsproblemen bij onderhoud en verduurzaming verwarming				5,0 0,0
Versterking basisfinanciering Energiehuizen				8,0 8,0
Versterking OCMW's met oog op advies/hulp energiecrisis				8,5 8,5
Versterking CAW's met oog op advies/hulp energiecrisis en doorverwijzing naar Energiehuizen en OCMW's				3,0 4,0
Bijkomende informatiecampagne om moeilijk bereikbare doelgroepen te informeren				0,5 0,0
Gemotiveerd betaalingssysteem voor de terugbetaling van sociale leningen				0,0 0,0
Toepassing tijdelijk staatssteunkader EU				250,0 0,0
Lokale besturen: compensatie energiekost				95,0 125,0
Andere entiteiten (onderwijs, welzijn, cultuur, VRT...): compensatie energiekost				186,0 0,0
De Lijn: compensatie exploitatieverlies				20,0 0,0
Rente-loze lening aan OCMW's in het kader van het Noodkoopfonds				1,8 0,0
Premie voor dakisolatie voor doe-het-zelvers				2,4 0,0
Cofinanciering (met lokale besturen) van wijkcontracten i.f.v. renovatie				5,0 5,0
Oprichting ESCO bij Het Facilitair Bedrijf voor investeringen Vlaamse overheidsgebouwen				40,0 0,0
Begeleiding gezinnen bij plaatsen van PV-installaties				10,4 0,0
Versterking call groene warmte, restwarmte en warmtenetten				10,0 0,0
Extra investeringen in asbestverwijdering in combinatie met isolatie of PV				15,0 0,0
Versnelling verleding van openbare verlichting langs snelwegen				15,0 0,0
Steun bedrijfsleven voor investeringen in PV en/of energiebesparing				20,0 0,0
Schraping Vlaamse energieheffing (gezinnen)				30,0 10,0
Bijpassing energiefactuur				67,0

Refugees

Beschrijving Description	ESR Code (Uitgaven/Inkomsten component) Code SEC (composante dépenses/recettes)	fiscal costs related to people fleeing in million euros	
		2023	2024
<u>Provisie Financiën en Begroting: middelen noodfonds Oekraïne</u>	<u>P.2(0100)</u>	<u>225,0</u>	<u>116,0</u>
<u>Studiefinanciering hoger onderwijs: middelen noodfonds Oekraïne</u>	<u>D.1(4410)</u>	<u>15,1</u>	<u>57,0</u>
<u>Groei pakket: impact instroom tijdelijk ontheemden uit Oekraïne</u>	<u>D.621(3431)</u>	<u>29,4</u>	<u>29,9</u>
Total		269,4	202,9

Additional information requested by COM

"Member States should provide information on: (i) the annual budgetary costs related to persons fleeing Ukraine, spelled out in terms of the main ESA category(-ies) that is (are) directly affected; and, (ii) the annual number of people hosted. These budgetary costs should be limited to those directly linked to and as the immediate consequence of the unprecedented influx of persons fleeing Ukraine."